

Ishus

Denne bygning blev bygget af fiskeeksportør Anders Martin Priess omkring 1913. Hans voksende eksportvirksomhed Priess & CO havde brug for et ishus og et kontor. Fiskeeksportør Priess ses med bowlerhatten.

Fotograf ukendt

I ishuset opbevarede han is, som om vinteren blev savet fri fra vanddammene uden for byen. Isblokkene blev hugget i småstykker og fyldt i fiskekasserne. På den måde kunne fiskene holde sig friske, mens de blev fragtet til køberne. Priess & Co eksporterede fisk til mange lande bl.a. England, Italien og Tjekkoslaviet.

Dette er en ishakke. Den blev brugt til at hakke store isblokke i småstykker. Småstykkerne blev derpå fyldt i fiskekasser for at fryse fiskene ned, eller fyldt i hyldekasser, hvor de smeltede ned over de levende ål, så de kunne holdes i live i et halvt døgn. Denne hakke har tilhørt fisker Jens Peter Jensen.

En issav som denne havde flere funktioner. Den blev brugt på isen til at save isflager ud med. Isflagerne blev derefter kørt med hestevogn til ishuset. Her blev de hakket i småstykker, så de kunne fyldes i fiskekasser. I de kolde vintermåneder kunne det ske, at fiskekutterne frøs fast i isen. Så kunne issaven bruges til at save skibene fri.

Før i tiden frøs fjorden ofte til om vinteren. Så gik mange ud på isen for at stange ål gennem et hul i isen. Issaven kunne bruges til at save huller i is.

Ishusets vægge var meget tykke. Mellem yder og inder mur lå der et 30-40 cm tykt lag tang.

Faktisk var denne isolering så god, at isen først smeltede hen på sommeren. I 1906 fik byen et frysehus, der var tilsluttet elværket, og som derfor kunne fungere hele året rundt.

Tangisoleringen, som ses til venstre, dukkede frem under reovering af bygningen i 2002.

Fiskeeksportør Christen Jørgensen og Jørgen Jørgensen byggede også ishuse på havnen. De lå side om side. Det ene er i dag omdannet til servicehus for havnens sejlere og turister.

Denne ålespand er lavet i zink og kan rumme ca. 60-70 kg ål. Den blev brugt, når ålene skulle vejes. Ålespandene er kegleformede og altså smallest foroven. Levende ål kan sno sig gevaldigt, så de skrå sider gjorde det svært for ålene at sno sig ud af spandene.

Ålespandene tilhørte ikke de enkelte fiskere men fiskeeksportørerne. Spande med denne facon bruges stadig til ål i dag.

Fiskespande med denne form blev brugt til at veje rødspætter i. De flade rødspætter kan ikke sno sig som ålene, så rødspættespandene har form som en omvendt kegle.

Denne kasse er beregnet til at pakke ål i. Der kunne være ca. 20-25 kg. Nogle pakkede med de bare næver, andre brugte en form for tang, som blev kaldt en "ålesaks". Kassen her mangler et låg, men sådan et skulle naturligvis på, så ålene ikke slap ud. Man skulle være hurtig til at pakke ål, så de ikke fik sig snoet ud af kassen igen. De to brædder på langs hjalp dog til at holde ålene nede, indtil låget kom på.

Fiskekasserne var ligesom fiskepandene ejet af fiskeeksportørerne. Denne kasse har tilhørt Priess & Co. Kasserne blev lavet i hånden. Anders Martin Priess fik bygget et helt kassehus til opbevaring af fiskekasser. Her kunne hans folk fremstille og reparere fiskekasser i læ for regn og vind.

Tekst og fotos: Glyngøre Kulturstation og Sallingsund Lokalarkiv